

Kommentaar

Het NISSO-rapport 'Gevoelige kwesties omtrent seksuele contacten van jongeren'

Reaktie van het Nisso

A. In het decembernummer van 1979 van uw maandblad leveren de heren Janssen en Voestermans forse kritiek op het NISSO-rapport 'Gevoelige kwesties omtrent seksuele contacten van jongeren'.

Het is uiteraard niet plezierig om onderwerp van negatieve kritiek te zijn. Toch heb ik deze recensie met waardering – en soms zelfs met enig gegrinnik – gelezen.

De recensenten blijken over grote schrijfvaardigheid te beschikken. Hun taalkundige virtuositeit gaat zelfs zover dat ik me soms afvroeg of ze nu alleen maar spits of toch serieus of op een spitse manier serieus willen zijn ('we zullen ons verbazen, boos worden en tenslotte verbazend boos worden' p. 1025).

Veel van de gegeven kritiek neem ik serieus. De hoop die de recensenten uiten aan het eind, namelijk dat het NISSO zich er iets van zal aantrekken, is dan ook niet illusoir. Toch is enige nuancering geboden!

B. Terecht beklagen de recensenten zich over het feit dat het hier gaat om een dik pak stencilpapier dat voor velen onleesbaar is.

Helaas wreekt zich hier dat waarschijnlijk onvoldoende duidelijk in het voorwoord is vermeld dat dit rapport moet worden gezien als een deelrapport naast een meer syntetische samenvatting in een parallelrapport (zie paragraaf II). Als zodanig is dit rapport een 'moederrapport' op basis waarvan andere, meer toegankelijke publikaties zullen volgen. Het onderhavige 'moederrapport' bestaat uit twee delen: een verslag van de analyse en een tabellenboek. Inderdaad voor buitenstaanders 'vermoeiend, taai en vervelend' (p. 1025).

De strategie 'moederrapport met daarop volgend meer leesbare publikaties' hebben we in het verleden meerdere malen gevolgd. Ook van het eerste rapport van ons onderzoek Jeugd en seksualiteit – het rapport over toenaderingsgedrag – verschijnt binnenkort een bewerking in de serie Leven en Welzijn (Van Loghum en Slaterus, Deventer). Zo ook zullen het rapport over de gevoelige kwesties en het sinds kort verschenen deel over de interacties tussen jongeren en hun ouders voor andere publikaties worden bewerkt. Maar, zoals gezegd, we hadden dit wat uitdrukkelijker en uitvoeriger kunnen vermelden.

C. De recensenten stellen dat zij weinig affiniteit voelen met de gevolgde werkwijze (veel statistische analyse) en dat ze uitermate teleurgesteld zijn wat betreft de resultaten die na zoveel gezwoeg en geploeter overblijven.

Over affiniteit valt moeilijk te twisten. Ook op het NISSO wordt daar verschillend

over gedacht. Ik kom daar nog op terug.

Wat de resultaten betreft meen ik toch dat de recensenten de onderzoeker onrecht aandoen. Als men enigszins thuis is in de literatuur over jeugdseksualiteit dan ziet men bij deze omvangrijke analyses en tabellen zeer veel dat wel degelijk de moeite waard is. Met name de problematiek die jongeren ervaren in de verschillende fazen van de lichamelijke contacten vindt men elders niet beschreven, evenmin als de samenhang van die ervaren problematiek met de vertrouwdheid met sex en andere variabelen. Wij hopen dit in het nog te verschijnen deelrapport en bewerking te laten blijken.

D. Er is tenslotte een punt dat mij nogal heeft verbaasd. Het gewraakte rapport wordt vereenzelvigd met 'het NISSO'. De recensenten zijn kennelijk niet op de hoogte van de vele andersoortige publikaties die wij hebben uitgebracht.

Op ons instituut zijn verschillende opvattingen over wetenschapsbeoefening vertegenwoordigd. Het aksent ligt daarbij op een meer kwalitatieve benadering van de seksualiteit en de intieme relatie. Dit betekent niet dat we geen oog hebben voor de mogelijkheden en het nut van een meer kwantitatieve benadering. In de tientallen rapporten die we in de jaren zeventig hebben uitgebracht vindt men een brede variëteit van sterk kwalitatief tot sterk kwantitatief onderzoek.

Eenzelfde variëteit bestaat er met betrekking tot de leesbaarheid van onze publikaties.

Wetenschappelijke rapporten zijn vaak moeilijk leesbaar. Dat is iets dat ons reeds jaren bezig houdt. We hechten er groot belang aan dat wetenschappelijke inzichten en onderzoeksresultaten terecht komen bij degenen die er iets mee kunnen doen.

We proberen dit onder meer te realiseren door artikelen in tijdschriften, door gepopulariseerde uitgebreide samenvattingen en/of bewerkingen van onze rapporten en door publikaties in onze reeks 'Relatie en seksualiteit'.

Kennelijk zijn de recensenten hiervan niet op de hoogte. Maar de redactie heeft hier wel weet van. Had die op dit punt niet moeten korrigeren?

Ik verwacht dat de recensenten na deze reactie hun hoop versterkt zien dat er in het NISSO toch redelijke mensen huizen (zoals zij dat uitdrukken). Daarnaast hoop ik dat ik voor de lezer van dit maandblad het beeld van het NISSO enigszins heb kunnen nuanceren.

dr. B.s. Witte,
directeur NISSO

Zelfs van de meest doorgewinterde criticus kan men niet verwachten dat hij het met een reactie als bovenstaande geheel en al oneens is.

Enkele opmerkingen niettemin. Wij hebben geklaagd over een dicht gedrukt pak stencilmachinepapier. Nu blijkt het te gaan om een moederrapport: leesbare publikaties volgen nog. Oké, dat is mogelijk, al blijft het een wat angstig wachten op de kinderen van zo'n moeder. In ieder geval: het moederrapport werd *ter recensie aangeboden*. Dat kan men dan beter nalaten. Want het is toch merkwaardig wijn ter keuring aan te bieden, met de mededeling (achteraf) dat die eigenlijk nog een tijdje moet liggen. Dat geldt mutatis mutandis ook voor rapporten.

Het zal verder best zo zijn dat het moeilijk is om wetenschappelijke rapporten leesbaar te houden. Toch blijft dat *de* opgave. Bovendien: wat wetenschappelijke waarde heeft, is daarom nog niet ingewikkeld. Wat ingewikkeld is, is daarmee nog niet wetenschappelijk. Vooral dit laatste is van belang in het onderhavige geval. Het is tenslotte niet onze bedoeling geweest met dit rapport *de* output van het NISSO aan de kaak te stellen. De kritiek heeft alleen betrekking op het *onderhavige* rapport, met dien verstande dat het NISSO dit rapport – naast vele andere – toch onder haar vlag publiceert. Juist omdat wij het gewraakte rapport niet vereenzelvigen met het NISSO, eindigde onze recensie niet in mineur.

Jacques Janssen

Paul Voestermans